ॐश्रीगणेशाय नमः ॥ अथपार्वणश्राद्धप्रयोगः
तत्रापराह्णे स्नात्वाधौतवाससीपरिधाय आचांतःप्रा
णानायम्यदेशंगत्वा दीपंप्रज्वाल्याचम्यपवित्र
पाणिर्भूत्वाविघ्नंसंपूज्य हस्तौसंहतौ कृत्वा ॐशुक्ला
म्बरधरंविष्णुंशशिवर्णंचतुर्भुजंप्रसन्नवदनंध्या
येत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ ॐइक्ष्वंब्रह्मवेदान्तविदो
वदन्तिपरंप्रधानंपुरुषंतथान्येविश्वोद्गतेःकारण
मीश्वरंवा तस्मैनमोविघ्नविनाशनाय ॥ अभीप्सितार्थ

पार्व० ७

सिद्ध्यर्थं पूजितोयं सुरैरपि सर्वविघ्नच्छिदेतस्मैग
णाधिपतयेनमः इतिपुष्पांजलिंदत्वा ब्राह्मणान्वृत्वा
लाभ्यगपूर्वकं मंडलाद्बहिः सस्नाप्यस्नानेतिपूर्तिम्
ओंतत्तेदेवसवितर्वृणीमहेबृहस्पतयब्रह्मणात्तन
यत्तमवृत्तेनयज्ञपतिंनेनमामवमनाज्योति र्जरस
तामाज्यस्यबृहस्पतिर्यज्ञंमंत्तनोत्वरिष्टंयज्ञं
समिमंदधातुविश्वेदेवासइहमादयन्तामोॐप्र
तिष्ठ ओॐभूर्भुवःस्वः वैश्वदैविकब्रह्मसुप्र
तिष्ठितोभव एवंपैत्तकब्राह्मणादीनामपि ओॐ

एतैः शक्तिपठित्वा ओंभूर्भुवः स्वः पित्रादित्रयश्राद्धसं
बंधिकुशब्राह्मन्सप्रतिनिधित्वोभव कुशोसिकुशपू
तोसिब्रह्मणानिर्मितः पुरात्वयेचित्तेसाचित्तोस्तु
यस्याहंनामकीर्त्तये स्वंमातामह ब्राह्मणस्यापि
प्रतिष्ठा यवान् गृहीत्वा =अद्येत्यादि=अमुकसं
वत्सरेदक्षिणायनेशरद्ऋतौवाश्विनेमासिमहाल
यापरपक्षेकन्यांगतेसवितरि=अमुकतिथौ=अमुक
गोत्राणां=अस्मत्पितृपितामहप्रपितामहानां=अमु
कामुकशर्मणां सपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरू

=अमुकगोत्र=अस्मत्पित्रादित्रय श्राद्धसंबंधिनां तथा=अमुकगोत्रा
स्मन्मातामहादित्रय श्राद्धसंबंधिनां पितृरूपं मातृरूपं संरूपं तत्तत्तिथि

पार्व. २

पार्णां तथा अमुकगोत्राणां अस्मन्मातामहप्रमाता
महवृद्धप्रमातामहानां अमुकासुकधर्मपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अद्य कर्तव्ये अमुक पार्व
णश्राद्धे वैश्वदेविकहोमे ब्रह्मत्वंमयानिमंत्रितःनि
मंत्रितोस्मीति प्रत्युक्ति. इत्युक्तं हुत्वा अक्रोधनै:
शौचपरै: सत्तब्रह्मचारिभि: भवितव्यं भवद्भिश्च
मयाचश्राद्धकारिणासर्वथासर्वविनिर्मुक्तै: कामका श्रा०
धर्विवर्जितै: भवितव्यं भवद्भिर्नोचेत्तन्श्राद्धकर्मणि २
आगत्व: सुस्वागतं एतद्व: पाद्यमस्तु मृत्तिकालेपनं

अश्वक्रान्तेरथक्रान्तेविष्णुक्रान्तेवसुंधरेमृत्तिके
हरमेपापंयन्मयादुष्कृतंकृतं प्रतिग्रहनंयत्क
लंकपिलादानेकार्त्तिक्यांज्येष्ठपुष्करेतत्फलंपां
डवश्रेष्ठविप्राणामादपूजने तत्तोपसव्येनतिला
न्गृहीत्वा अद्येह अमुकसंवत्सरेदक्षिणायनेश
रद्तावाश्विनेमासिमहालयापरपक्षेकन्यांगतेसवि
तरि अमुकतिथौ अमुकगोत्राणां अस्मत्पितृपि
तामहप्रपितामहानां अमुकामुकशर्मणांवसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अद्यकर्त्तव्ये अमुक

पा० ३

पार्वणश्राद्धेपिचादिचतुष्टयेब्रह्मन्त्वंमयानिमं
चितःनिमंचितोस्मि इतिप्रत्युक्तिः वक्तव्या भोक्ता
रोगाभवंतोमयानिमंचिताःनिमंचितास्मः अक्रोध
नैरितिपठित्वा सव्येन आगतवः सुस्वागतं अपस
व्येनस्तद्वःपाद्यमस्तु अभ्यक्तान्ते गतिमृत्तिकावि
लेपनं यत्फलमितिपठेत् पुनःप्रक्षालनं तंतोमात्रा
महानां अपसव्यं अद्येहत्या० अमुकगोत्राणां आ० ३
अस्मन्मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहानां अ
मुकामुकधर्मिणांसपत्नीकानांवसुरुद्रादित्यस्व

पार्वणं=अद्यकर्तव्ये=अमुकपार्वणश्राद्धे मातामहादि
चयश्राद्धकर्त्ये ब्रह्मन् त्वंमयानिमंत्रितः निमंत्रितोस्मि
इति प्रत्युक्तिः=अक्रोधनरितिपठित्वा सत्येन=आगतं
वः सुस्वागतम्=अपसव्येन एतद्वपाद्यमस्तु=अभ्यक्तो
न्तिमृत्तिकाविलेपनं यत्फलमितिपठित्वा पुनः प्रक्षालनं
सव्येनपादार्घसंपाद्य गंधपुष्पादक्षतादि त्रयोदशान्नि
स्यिप्यपादार्घपात्रं गृहीत्वा=अद्येह=अमुकसंवत्सरे
=अमुकायने=अमुकर्तौ=अमुकमासे=अमुकपक्षे=अमु
कतिथौ=अमुकगोत्रा=अमुकशर्मचादित्रयश्राद्धसंबंधिनः

नयासक्गोत्रास्मन्मातामहादित्रय श्राद्धसंबंधिनः
पुरुषान्देवः संतृप्यन्तामिदं तेभ्यः श्रद्धया तेभ्यो अमृक पार्वणश्राद्धं
पार्व. ४ वैश्वदैविकं ब्रह्मन्नेवंतु पादार्घौ स्तः पैतृकं कर्म
अपसव्येन पादार्घौ सपाद्यहस्ते गृहीत्वा अद्यह अ
मुक संवत्सरे दक्षिणायने शरद्ऋतौ वाश्विने मासि कृ
ष्णपक्षे एकन्यां तिथौ अमुक तिथौ अमु
क गोत्राणां अस्मत्पितृ पितामहप्रपितामहानां अ
मुकामुक शर्मणां सपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरूपा
णां अद्य कर्त्तव्ये अमुक पार्वणश्राद्धे ब्रह्मन्नेवंतु पादार्घौस्तु

श्रद्येह श्रमुकसंवत्सरेदक्षिणायनेशरद्ऋतावाश्वि
नेमासिमहालयापरपक्षेकन्यांतेसवितरि श्रमुकरा
शौ श्रमुकगोत्राणां श्रस्मन्मातामह श्रमातामह वृ
द्धश्रमातामहानां श्रमुकाश्रमुकशर्मणां सपत्नीकानां
वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां श्रद्यकर्त्तव्ये श्रमुकपार्व
णश्राद्धे ब्रह्मन्नेषतेपादार्घेसि पादार्घदानाचमनम्
सव्येनस्वयमाचम्य विश्वेदेवानाचामयेत् श्रपस
व्येनपित्र्यब्राह्मणामातामहब्राह्मणानाचामयेत्
व्येनपादप्रक्षालनं वैश्वदैविकब्राह्मणादानेवि

पार्व० ५

धावचंनमः गंधोस्तु स्वाहा यवादत्तान् पुष्पाणि तुलसी
दलानि -अपसव्येनपित्र्यब्राह्मणपादावनेविधावचनमः
गंधोस्तु स्वधा -अस्तु; पुष्पाणि तुलसीदलानि एवं
मन्नामहब्राह्मणपादावनेविधावचंनमगंधास्तु स्वधा
-अस्तु; पुष्पाणि तुलसीदलानि सव्येन आच्छा
दनोपवेशनम् ब्रह्मन्नुत्तिष्ठ -ब्रह्मोपविश्यतामिति ब्रा
ह्मणैवंवैश्वदेविकब्राह्मणं -अपसव्येन ब्रह्मन्नुपवेश ब्रा०
विश्यतामिति उदङ्मुखंपित्र्यादिब्राह्मणानुपवेश ५
येत्त सव्येन तंत्रः कर्मपात्रस्थापनम् पूर्वोभिमुखः

स्त्ववामभागेभूमिंस्पृशोत्तु ओँभूरसिभूमिरस्यदिति
रसिविश्वधायाविश्वस्यभुवनस्यधर्त्रीपृथिवींयच्च
पृथिवीदृँ ह पृथिवींमाहि ँसीः भूमौशंखचक्रा
दिकंलिखित्वा ग्रासनं ग्रासनेपात्रम् पात्रेपवित्रमुडो
पवित्रेस्थोवैष्णव्यौसवितुर्वः प्रसवऽउत्पुनाम्यच्छि
द्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः शन्नोदेवीरितिजलमुडो
शन्नोदेवीरभिष्टयऽआपोभवन्तुपीतयेशंय्योरभिस्र
वन्तुनः ओंगंगे चयमुने चैवगोदावरिसरस्वतिनर्मदसि
न्धुकावेरिजलेऽस्मिन्सन्निधिंकुरुतीर्थानिचावाह्य

ओं यवोसियवयासमेदोयुवयारातीर्दिवित्वान्तरिक्ष
यत्वापर्यिष्येत्वारुन्धन्तोलोकाःपित्रषदनाःपित्र
षदनमसि इतियवान्क्षिपेत् ओतिलोसिसामेदव
योगोसवोदेवनिर्मितःप्रत्नमस्दीःपृङ्क्तःस्वधयापिन्व
लोकान्श्रीणाहिनःस्वाहा इतितिलान्क्षिपेत् गंध
पुष्पादत्तादित्तूष्णीमिक्षिप्य वरणमावाहयेत् ओं
आवाहयाम्यहं देवंवरुणंभुवनेश्वरम् सर्वैश्वर्यप्रदं श्री०
दिव्यमम्बुजप्राणाधारकम् आपांपतिं जगन्नाथम् ६
रूपगदाधरंपद्मोद्भवंहंसवाहनं शंखेनासहितःश्रीमो

सगणाश्च सभार्याश्च शिशुमारैक वाहन एहि देव जला
ध्यक्षपात्रेस्मिन्सन्निधिं कुरु ओंइमं मे गङ्गे यमुने सरस्व
धीहवमद्याचमडयत्वामवस्युराचके ओंभूर्भुवः
स्वः वसुराडहागच्छ हतिष्ठ कर्मपात्रं सुसंपन्नमस्तु
अस्तु संपन्नम् तेनजलेनात्मानंसंप्रोक्ष्य श्राद्धसाम
ग्रीःसंप्रोक्ष्य प्राणायामविधाय ओंपुराडरीकाक्षा
यनमः३ अपवित्रःपवित्रोवा सर्वावस्थांगतोपिवा
यःस्मरेत्पुराडरीकाक्षंसवाह्याभ्यंतरःशुचिः हस्तौ
संहतौकृत्वा देवताभ्यःपितृभ्यश्चमहायोगीभ्यश्चवच

पा० नमः स्वाहायैस्वधायैनित्यमेव नमोनमः इतिजपित्वा
अपसव्येन सव्याघ्रादशारण्यमृगाः कालंजरेगिरौ
चक्रवाकाः सरद्वीपे हंसाः सरसि मानसे नीपिजाताः
कुरुक्षेत्रे ब्राह्मणा वेदपारगाः प्रस्थितादीर्घमध्वानं
यूयंकिमवसीदथ श्राद्धभूमौगयांध्यात्वा ध्यात्वा
देवंगदाधरम् मनसाचपितॄन्ध्यात्वा [illegible]
[illegible] अभक गोचराणां अस्मत्पितृपितामहप्रपिता
महानां अमुकामुक शर्मणां सपत्नीकानां वसुरूप

आ० ७

दित्यस्वरूपाणां मया सकगोत्राणां अस्मन्मातृम
ह प्रमातामह वृद्ध प्रमातामहानां अमुकामुक धर्म
णांसपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अक्षय
तृप्तिप्राप्त्यर्थं एतत्तिलोदकं विश्वेदेवपू
र्वकम् अमुकपार्वणश्राद्धं समारभे सव्यन पंचकं
रांगवादेचंकोशमेकं गयाशिरः यच्चयच्चस्मिंश्च्या
मिपित्रर्णादत्तमक्षय तत्तोयंसव्येनतिलमोटकं
गृहीत्वा वामकल्पान् ओंसोमस्यनीविरसिविष्णोः
श्नम्मोसि धर्मयजमानस्येन्द्रस्यवोनिरसि सुसस्यो

क्षीरस्कधिरंतिनीवींबध्वा नमोदिग्बंधनम् सव्येन
मोटकान् गृहीत्वा अग्निष्वात्ताः पितरोगणाः प्राचींदश
नमोदिशम् तयावर्हिषदः पांतु यामीं येपितरस्तथा प्र
तीचीमाज्यपाः पांतु उदीचीमपिसोमपाः रक्षोभूत
पिशाचेभ्यस्तथैवासुरदोषतः सर्वतश्चाधिपस्तंमाय
नोरक्षांकरोनमे नितारक्षतुदिनिजाद्दुर्भारक्षतुरात्र्या
साम् पंक्तिंवैश्राचिपोरक्षेदतिथिःसर्वरक्षकः अत्त
उर्द्धंचकारोऽहविष्यंतश्चस्तर्वदा ततः साग्राकृष्ण
नगृहीत्वा कर्मपात्रस्थजलमभि लोडयेत् ॥

ओयद्देवादेवहेडनं देवासश्चकृमा वयम् अग्निर्मान्न
समोदनसोविश्वान्मञ्चत्वꣳहसः यदिदिवायदिन
क्तमेनाꣳसिचकृमा वयम् वायुर्मान्नसमोदनसो
विश्वान्मञ्चत्वꣳहसः यदिजाग्रद्यदिस्वप्नꣳएना
ꣳसिचकृमा वयम् सूर्य्योमान्नसमोदनसोविश्वान्म
ञ्चत्वꣳहसः गायत्र्यावा नुष्टोदर्भैतिल उत्तरतो
लंगहीत्वापाकपिधानमुत्तार्य्यशूद्रादि हविर्दूवि
तपाकः पूतोस्तुइतिगायत्र्यान्तं सम्प्रोक्ष्य अथप्रति
ज्ञासंकल्पः ओंविष्णुः३नमः परमात्मने श्रीपरारा

पुरुषोत्तमाय अद्यपृथिव्यां जंबूद्वीपे भरतखंडे आ
र्यावर्तैकदेशे हिमवत्पर्वतैकदेशे ब्रह्मणाह्नि
यपरार्द्धे श्वेतवाराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अ
ष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथम
मचरणे षष्ट्यब्दानांमध्ये अमुकनामसंवत्सरे द
क्षिणायने शरद्ऋतौ आश्विनमासे महालयापरपक्षे
कन्यागतसवितरि अमुकतिथौ अमुकगोत्रोत्पन्नः
अमुकराशिः अमुकशर्माहं अमुकस्य
गोत्रस्य अस्मत्पितृपितामह प्रपितामहानां अमुका

अमुकशर्मणां सपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां
तथा अमुकगोत्राणां अस्मन्मातामह प्रमातामह वृद्ध
प्रमातामहानां अमुकामुकशर्मणां सपत्नीकानां व
सुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अक्षय्यतृप्तिकामनया प
रस्वोमार्द्रवस्त्रकविश्वेदेवपूर्वकं अर्घपिराड
सहितंपार्वणश्राद्धंकरिष्ये ओंकुरुष्व इतिप्रत्युक्ति.
तासत्येनास्तमुद्गृह्य जलेनशुद्धयर्थंवानादाय अद्ये
इत्यादि अमुकनामसम्वत्सरेदक्षिणायनेशरद्ऋतौ
वाश्विनेमासिमहालयापरपक्षेकन्यागतेसवितरि

पा० १०

=अमुकतिथौ=अमुकगोत्रास्मत्पित्रादित्रयश्राद्धसंवं
धिनांतथामुकगोत्रास्मन्मातामह्रादित्रयश्राद्धसंवं
धिनांपत्नीमातामहवर्गसंज्ञकानांविश्वेषांदेवानांइद
मासनमस्तु ॐभूर्भुवःस्वःइदमासनमास्तां=ग्रा
से=नमोपस्तंभनतिलमोटकंगृहीत्वा पैत्रकंकर्म
=अद्येत्यादि=अमुकनामसंवत्सरेदक्षिणायनेशर
दृतावाश्विनमासेमहालयापरपक्षेकन्यागतेसवित्रि श्रा०
रि=अमुकतिथौ=अमुकगोत्राणां=अस्मत्पितृपितामह १०
प्रपितामहानां=अमुककामुकघामुकशर्मणांसपत्नीकानां

वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां =अमुकपार्वणश्राद्धेदमा
सनमस्तु सत्येन ओंभूर्भुवःस्वःइदमासनमास्यताम्
=आसे =अपसव्यं =इद्धेह =अमुक गोचाणां =अमन्मा
तामहप्रमातामह वृद्धप्रमातामहानां =अमुकामुकशर्म
णां सपत्नीकानां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां =अमुकपा
र्वणश्राद्धेइदमासनमस्तु सत्येन ओंभूर्भुवःस्वःइद
मासनमास्यता =आसे =आवाहनमकृत्वाय्यवा
नगृहीत्वा =इद्धेह =अमुक गोचास्मत्पित्रादित्रय श्रा
द्धसंबंधिनः तथामुक गोचास्मन्मातामहादित्रय

पा० ११ श्राद्धसंबंधिनः प्रकरणोक्तान्विश्वान्देवा
नहमावाहयिष्ये ॐ आवाहयामीति प्रत्युक्तिः ॐविश्वे
देवासः आगतशृणुतामः इमं हवंबर्हिषदंवहि
र्निषीदतेत्यावाह्य प्रदक्षिणायवानवकीर्य ॐविश्वे
देवाः शृणुतेमं हवंमेये अन्तरिक्षेय उपद्य
विष्ठ येअग्निजिह्वाः उतवायजत्राः आसद्या
स्मिन्बर्हिषिमादयध्वम् आगच्छंतुमहाभागाविश्वे
देवामहावलाः येयत्रविहितास्श्राद्धेसावधानाभवन्तु
ते आगच्छंतु तत्तोपस्तंबनपित्रूनावाहयेत् तिलमो

टकंग्रहीत्वा =अद्येहशारदृतौ =आश्विनमासेमहाल
यापरपक्षेकन्यागतेसवितरि =अमुकतिथौ =अमुकगो
त्रान् =अस्मत्पितृपितामहप्रपितामहान् =अमुकामुक
शर्मणः सपत्नीकान्वसुरुद्रादित्यस्वरूपान्पित्तॄन्
=आवाहयिष्ये ओं =आवाह्य ओं उशन्तस्त्वानि
धीमह्युशन्तः समिधीमहि उशन्नुशत; आवहमि
न्द्रहविषे; अत्तवे इत्यावाह्य; अदब्धिरगोपा लो
नव कीर्य ओं =आयन्तुनः पितरः सोम्यासोग्निष्वात्ताः
पथिभिर्देवयानैः =अस्मिन्न्यज्ञेस्वधयामदन्तोधिब्रु

वन्तेवन्त्वस्मान् येमयामचित्ताः पूर्वपित्तरोपित्त
पा० पक्षगाः=आश्रित्यपित्तकार्येषु सावधानाभवन्तेते
=आगच्छन्नतिजेपत्त=अद्यहधारहौ=अश्विनमासे
१२ महालयापरपक्षेकन्यांगतेसवित्तरि=अमुकतिथौ=अ
मुकगोचान्=अस्मन्माता महप्रमाताम्हवृद्धप्रमातामहान्=अमुकाममुकशर्मणः सपत्नीकान्वसुरुद्रादित्यस्वरूपान्मातामहानहमावाहयिष्ये ओं=आवाह आ०
य उशंतस्त्वेत्यनयावाह्याः=अदर्भेरांतिलानव १२
कीर्य=आयजन्नतिजेपत्त=आगच्छन्नतनसत्येन